

Hallintovaliokunta

ASIA: Kirjallinen asiantuntijalausunto. Hallituksen esitys eduskunnalle maakuntien perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen uudistamista koskevaksi lainsäädännöksi sekä Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan 12 ja 13 artiklan mukaisen ilmoituksen antamiseksi (HE 15/2017 vp)

Teema: Liikunnan edistäminen maakunnassa, kulttuurin kehittäminen

Eduskunnan hallintovaliokunta on pyytänyt opetus- ja kulttuuriministeriöltä kirjallista asiantuntijalausuntoa asiakohdassa mainitusta hallituksen esityksestä. Pyydettyä lausuntonaan opetus- ja kulttuuriministeriö toteaa seuraavaa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuun siirtyessä maakunnalle kunnalle jäisi edelleen vastuu asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä. Liikunta on yksi keskeinen terveyttä ja hyvinvointia edistävä tekijä. Uudistuksessa myös liikunnan edistämisessä päävastuu säilyy kunnalla.

Maakuntahallinto ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuun uudistus tuo kunnan toimintaan ja tähän terveyden ja hyvinvoinnin edistämistehtävään liikunnan avulla muutoksia, jonka myötä olemassa olevat rakenteet ja yhdyspinnat kunnan liikuntapalvelujen ja sosiaali- ja terveystalvelujen välillä muuttuvat.

Liikunta tulee integroida sosiaali- ja terveydenhuollon osalta maakuntaudistukseen saumattomien liikuntapalveluketjujen mahdollistamiseksi. Käytännössä tämä tarkoittaa liikuntaneuvonnan ja liikuntapalveluketjujen kirjaamista maakunnan ja kunnan väliseen tehtävänjakoon ja sopimukseen.

Liikunnan edistäminen maakuntatasolla tarkoittaisi maakunnan eri toimijoiden välistä yhteistyötä ja yhteistyörakenteiden muodostamista, jotta esimerkiksi kaavoituksen, liikenneturvallisuuden ja alueiden käytön suunnittelussa ja toimeenpanossa on mahdollista huomioida liikunta ja liikkumisen edistäminen.

Maakunnan tehtävälään kuuluu esityksen mukaan alueellisen liikuntaneuvoston asettaminen yhteistyössä muiden maakuntien kanssa. Liikunnan edistäminen strategisemmin tai laajemmin tapahtuu alueellisen liikuntaneuvoston toiminnan kautta. Alueellisista liikuntaneuvostoista ja niiden tehtävistä säädetään liikuntalain (390/2015) 7 §:ssä sekä valtioneuvoston asetuksessa liikunnan edistämisestä (550/2015).

Maakuntalaista annetun hallituksen esityksen 6 § mukaan kulttuuri kuuluu maakunnan tehtävälään seuraavasti:

- alueen, sen elinkeinoelämän ja innovaatioympäristöjen kehittäminen ja rahoittaminen, näihin liittyvä koulutus ja osaamisen kehittäminen, kulttuurin edistäminen, yritys-, työ- ja elinkeinopalvelujen järjestäminen sekä kotoutumisen edistäminen;
- kulttuuriympäristön hoito;
- maakunnallisen identiteetin edistäminen alueella yhteistyössä alueen muiden toimijoiden kanssa;

- kulttuuria koskevien suunnitelmien ja kehittämistoimenpiteiden yhteensovittaminen osana maakuntastrategian ja -ohjelman sekä maakuntakaavoituksen toteuttamista.

Maakunta- ja sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksenkin jälkeen kuntien vastuulle jäävät edelleen kulttuuri- ja kirjastopalvelujen järjestäminen. Ne tulee järjestää väestön etujen mukaisesti (artikla 3) ja niihin tulee olla riittävät taloudelliset voimavarat (artikla 9).

HE kohta 1.8 Laki Kevasta

Tulee poistaa HE:stä opetus- ja kulttuuriministeriön jo maakuntalakiluonnoslausunnossa (8.11.2016) toteama virke: ”Toisen asteen koulutus ja kulttuuripalvelut ovat puolestaan tehtäviä, joita yksittäinen kunta ei ole velvollinen järjestämään. Tällaiset palvelut on kuitenkin hoidettava lailla säädetyllä tavalla, jos näihin tehtäviin ryhdytään.”

Merja Niemi
Neuvotteleva virkamies
Opetus- ja kulttuuriministeriö